

U-TURN

หลวงพ่อกุล ชิปปปณโณ

U-Turn

พระอาจารย์ทูล ชิปป์ปณโณ

คำปรารภ

ปี ๒๕๔๓ เป็นปีแรกที่ลูกศิษย์ KPY USA ได้รวมตัวกัน
จัดอบรมธรรมในแบบฉบับของหลวงพ่อดุล ธิปุปปญโญ หนังสือ
เล่มนี้เป็นการถอดเทปที่หลวงพ่อดุลปรารภธรรมกับพระอาจารย์
ปสันโน วัดอภัยคีรี ในวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ที่ เขา KPY
Redwood Valley, California, USA

คณะผู้จัดทำเห็นว่าเนื้อหาสาระในเล่มจะเป็นประโยชน์
ต่อผู้ที่มีใจมุ่งมั่นฝึกฝนต่อมรรคผลนิพพาน หรือผู้ยังสับสนต่อ
แนวทางปฏิบัติ

หลวงพ่อดุลห่วงใยนักปฏิบัติในปัจจุบันนี้มาก ท่านเคยปรารภ
ว่า ถ้าได้แนวทางที่ถูกต้อง คนจะบรรลุธรรมได้มากมาย เพราะ
คนฝึกฝนในการปฏิบัติมีมาก แต่ปัจจุบันนี้สอนเหมือนกันหมด
คือสอนไม่ให้เกิด

ถ้ารู้ว่าทางที่เดินมามันผิด เรากลับที่จะลองวิธีอื่นหรือกลับ
ที่จะเปลี่ยนวิธีปฏิบัติหรือไม่ เมื่อ U-Turn แล้ว จะพบว่าเส้นทางเดิน

อาจจะไม่ได้ยากอย่างที่คิด อย่างน้อยหลวงพ่อก็เดินนำและถึง
หลักชัยไปแล้วด้วยเส้นทางนี้

คณะศิษยานุศิษย์

สารบัญ

ฐานของวิปัสสนา	๑
ทำสมาธิวนอยู่กับความสงบ	๒
ทวนกระแสโลก	๖
ญาณเป็นดาบสองคม	๑๐
ฟัง ๒ ประเภท	๑๒
ปัญญาแย่งสมมติ	๑๕
ตีสมมติให้แตก	๑๙
สมาธิเป็นกำลังส่งของปัญญา	๒๑
มิจฉาเป็นทางสายเก่า	๒๔
ทางสายตรง ๑-๒-๓	๒๖
ปัญญา คีล สมาธิ	๒๙
ฝึกปัญญาทางธรรม	๓๒
อย่าฟังเชื่อตามตำรา	๓๖
เลือกหัวหน้าโค	๔๑
การดูพระอริยเจ้า	๔๔

ฐานของวิปัสสนา

วิปัสสนาญาณนี้เป็นปัญญาที่จะตัดอัสวกิเลสให้เบาบางหรือให้หมดไป ปัญญาตัวนี้จะเกิดขึ้นอยู่ไม่นาน เกิดขึ้นเพื่อชำระให้อาสวะขาดไปเท่านั้นเอง ถ้าคนใดมีวาสนาบารมีในภูมิธรรมระดับไหน ก็จะบรรลุในภูมิระดับนั้น ถ้ามีภูมิธรรมอรหัตต์ก็อรหัตต์ไปเลย ถ้ามีบารมีแค่ภูมิธรรมโสดาก็เป็นโสดา วิปัสสนาญาณเป็นญาณที่เฉียบขาด เป็นปัญญาที่ละอัสวะกิเลสโดยตรง ฉะนั้น ปัญญาตัวนี้จะเป็นตัวสนับสนุนขึ้นจากความเห็นชอบที่ว่ามาเป็นสายทาง

ทำสมาธิอย่างไรก็มีความสุข

ที่นี้การทำสมาธิ สมควรไหม คำว่าสมาธิตัวเดียวต้องตีความหมายแยกไว้อีกส่วนหนึ่ง คำว่าสมาธิ มันมีลักษณะ ๒ ประเภท คือ

๑) สมาธิความตั้งใจมั่น

๒) สมาธิความสงบ

เดี๋ยวนี้นักปฏิบัติมาศึกษาแต่เพียงสมาธิความสงบเท่านั้น แต่ไม่ได้ศึกษาคำว่าสมาธิความตั้งใจมั่น แห่งไหนก็ตามทั่วโลก เขาทำกันมุ่งอยู่ส่วนเดียวคือสมาธิความสงบ ความสงบแท้จริงมันมีไหม มันทำได้ไหม ทำได้ แต่สมาธิความสงบนั้นทำได้เฉพาะคนบางกลุ่มบางคณะเพียงส่วนน้อย ทำได้เฉพาะบุคคลที่มีนิสัยเจโตวิมุตติเท่านั้น ความสงบนั้นผู้มีนิสัยปัญญาวิมุตติจะทำความสงบ

ไม่ได้ จะฝืนก็ฝืนไปเถอะ มันฝืนกันไม่ได้ คือมันต้องดูว่าสมาธิ ๒
 อย่างนี้ มันเหมาะสมกับใคร

สมาธิความสงบเหมาะสมกับพวกเจโตวิมุตติ แต่สมาธิ
 ความตั้งใจมั่นเหมาะสมกับพวกปัญญาวิมุตติ ในสมัยครั้งพุทธกาล
 ผู้เป็นพระอริยเจ้าประเภทเจโตวิมุตติมีจำนวนเท่าไร พระอริยเจ้า
 ประเภทปัญญาวิมุตติมีปริมาณเท่าไร พวกปัญญาวิมุตตินั้นมีมากมาย
 มหาศาล มีถึง ๘๐ เปอร์เซนต์ แต่พวกเจโตวิมุตติมีน้อยนิด ทำไม
 จึงมีน้อย เพราะคนกลุ่มนี้ หลายภพหลายชาติ หลายกัปหลายกัลป์
 ที่ผ่านมา เขาเคยเป็นตบสฤษฎีชีไพร มีความชำนาญชำนาญในการทำ
 สมาธิ เข้าฌานนั้นเข้าฌานนี้มาตลอดจนเป็นนิสัยความเคยชิน
 ของเขา เมื่อเกิดมาในชาตินี้ยุคนี้ เขาจะมาฝึกปัญญาเลยที่เดียว
 ไม่ได้ เพราะเขาไม่เคยฝึกปัญญามาก่อน เขาทำสงบอย่างเดียว
 คนกลุ่มนี้ถ้าไปเกิดในสมัยพุทธกาล เขามีโอกาสเป็นพระอริยเจ้า
 ได้ เพราะอะไร เพราะพระพุทธเจ้าเป็นคนให้ความช่วยเหลือ ให้
 อุบาย เพราะคนกลุ่มนี้มันมีเฉพาของเขา จะไปสอนให้เขาฝึก
 ปัญญาที่เดียวไม่ได้ ไม่ได้เลย เพราะเขาไม่เคย พระองค์เจ้าท่าน
 ต้องให้คนกลุ่มนี้ทำสมาธิสงบตามที่เขาเคยทำมาก่อน เมื่อเขาทำ
 สมาธิไปแล้ว ตั้งแต่สมาธิขึ้นต้นตั้งใจมั่นแล้ว คือสมาธิตั้งใจมั่น

เมื่อไร มันจะเอียงไปทางสงบทันที

นี่สำหรับผู้มีความสงบเป็นฉาน มันจะเป็นฉานนั้นฉานนี้ ขึ้นมา และจะลงสู่อุปนาสมาธิไปเลย มันจะเลยจากอุปจารสมาธิ ลงสู่อุปนาสมาธิ ลงไปนั้นก็ถือว่าเป็นฉานไป นี่พูดสั้นๆ ให้ฟัง เป็นฉานที่ว่า ปฐมฉานเป็นอย่างไร มันจะเข้าวนเวียน ปฐมฉาน ทุตติยฉาน ตติยฉาน จตุตถฉาน เรียงไปเรียกว่ารูปฉาน ไม่พอ เท่านั้น มันจะสงบต่อไปอีก เรียกว่าอรุณฉาน อากาสนัญญายตนะ วิญญูณัญญายตนะ อากิญจัญญายตนะ เนวสัณญานาสัณญายตนะ เรียกว่าอรุณฉาน เมื่อไปถึงจุดหนึ่งของสมาธิมันจะตัน พอตันปั๊บ มันจะวน วนตีกลับไปกลับมา ก็ตั้งเรื่องใหม่ ปฐมฉานใหม่ ไปเรื่อยอีก ไปถึงอรุณฉาน เอาจวนใหม่ววนอยู่อย่างนี้ เหมือนพายเรือ อยู่ในสระไปไหนไม่ได้เลย มีความสุขประเดี๋ยวประด๋าว แล้วก็วนอยู่นั้นแหละ

นี่คือลักษณะคนทำสมาธิความสงบเป็นอยู่กันเท่านั้น ไม่มี คำว่าก้าวออกไปไหนได้เลย วนอยู่ความสงบ สบายๆ ธรรมดาๆ แต่ถ้ามีอภิญญาเกิดขึ้นแฝงขึ้นมาครู่เดียว จะหลงในอภิญญาของตัวเองอีกครั้งหนึ่ง นี่เขาว่ามีความหลงในสมาธิความสงบ เขาว่า โมหะสมาธิ ออกไม่ได้ก็แล้วกัน คนกลุ่มนี้ทำอย่างนี้ เมื่อถึงทางตัน

ของเขาแล้วเขาก็จะวน

จากนั้นพระพุทธเจ้าจะเป็นผู้ชี้แนะทางออกให้เขา จะสอนว่า “นี่ภิกษุทั้งหลาย วิธีการทำสมาธิอย่างนี้ เราตถาคตทำมาก่อนเธอ ทำมาแล้ว” ทำตอนไหน ทำตอนออกบวชใหม่ๆ ที่ไปอาศัยปฏิบัติอยู่กับฤาษีทั้ง ๒ อุทกดาบส อาหารดาบส ทำอยู่ยาวนานหลายเดือน เมื่อทำไปอย่างนี้ เมื่อจิตลงสู่ความสงบ ก็เหมือนมีความสุขมีความสบาย เหมือนกับว่ากิเลสอาสวะน้อยใหญ่จะหมดไปสิ้นไป โลก โกรธ หลง จะไม่มีในขณะนั้น แต่เมื่อจิตถอนออกจากความสงบออกมาแล้ว ออกมาอีกระยะหนึ่ง อีกไม่นานก็เสื่อม พอเสื่อมแล้ว จิตก็หันเหไปคิดถึงนางพิมพา ราหุล กรุงกบิลพัสดุ์ เร่ร้อนขึ้นมา เอาเข้าสมาธิใหม่สงบใหม่อยู่อย่างนี้ ทำอยู่นี่ยาวนาน หลายเดือน

ทอหฺกระแสโฉก

พระพุทธเจ้าเป็นผู้สร้างบารมีด้วยปัญญาธิกะ พระพุทธเจ้าเราเป็นปัญญาธิกะ มีความสมบูรณ์ด้วยสติปัญญาเต็ม ๑๐๐ เปอร์เซนต์ ถึงพระองค์จะทำสมาธิสงบถึงขนาดนั้นแล้ว ทำไมปัญญาที่พระองค์สร้างบารมีมาเต็มเปี่ยมจึงไม่เกิดขึ้น ปิดสนิทเลย ไม่เกิดขึ้นเลย พระองค์เจ้าจึงพิจารณาว่า การทำสมาธิเพียงอย่างเดียวเท่านั้น มิใช่เป็นไปเพื่อละกิเลสตัณหาอาสวะ มิใช่เป็นไปเพื่อมรรคผลนิพพาน พระองค์จึงว่าวิธีนี้ไม่ถูกต้อง พระองค์จึงลาดาบสทั้ง ๒ หนีไปเสีย เพื่อหาอุบายใหม่มาปฏิบัติ หาช่องทางใหม่มาปฏิบัติ พระองค์เจ้าทรงดำนิว่า การทำสมาธิเพียงอย่างเดียวไม่ถูกต้องไม่สมบูรณ์ เพราะหลักการทำสมาธิอย่างนี้ไม่ใช่หลักใหม่ เป็นหลักเก่าแก่มีมาก่อนศาสนาพุทธ เป็น

หลักสากลของโลก ทุกศาสนาเขาทำได้ หรือคนไม่นับถือศาสนาอะไรเขาก็ทำได้ หลักอย่างนี้ คนมีศีล ๕ ก็ทำได้ หรือไม่มีศีล ๕ ก็ทำได้ ไปดูสิที่อินเดีย ที่ภูเขาคิสิมาลัย เขาทำสมาธิ เขาทำอย่างไรบ้าง เขามีศีล ๕ หรือเปล่า ไม่รู้จักศีลแม้แต่ตัวเดียว เขาทำได้สมาธิอันนี้เป็นหลักสากลของโลก คือไม่ได้ผูกขาดทุกชาติทุกศาสนา ทำได้ทั้งนั้น แต่ไม่ใช่เป็นไปเพื่อความพ้นทุกข์

จากนั้นพระองค์เจ้าจึงหนีจากดาบสทั้ง ๒ ไปเพื่อหาแนวทางอุบายใหม่ หาแนวทางที่จะพ้นทุกข์ พระองค์จึงไปค้นพบอยู่ที่ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา แนวความคิดของพระองค์เริ่มตรงไหน เริ่มตรงที่พระองค์เสียงเถียงถามว่า “ถ้าข้าพเจ้าจะได้บรรลुरुธรรมในชาตินี้ ขอให้เถียงถามว่า ทวนกระแส น้ำ” พระองค์เจ้าเห็นเถียงถาม ทวนกระแส น้ำ แล้วพระองค์สำนึกได้ทันทีว่า ธรรมเถียงถามอะไรก็แล้วแต่ ทุกอย่างจะลอยตามกระแส น้ำ แต่วันนี้เถียงถามว่า ทวนกระแส น้ำ พระองค์จึงมอง โอปนนิโก มองน้อมเถียงถามว่า นั้นมาหาใจพระองค์เองว่า ใจของเราแต่ก่อนลอยตามกระแสโลก มันจึงเกิดตายมาตั้งแต่กับนั้นจนปัจจุบันนี้

พระองค์ต้องเอาวิธีทวนกระแสโลก คือไม่ปล่อยให้ไปตามกระแสโลกตามเดิมอีก นี่คือการเริ่มจากความคิดเบื้องต้น คือเอา

ความจริงมาเป็นหลัก พระองค์มองความจริงว่า สัตว์โลกทั้งหลาย เกิดขึ้นมาแล้วมันเป็นอย่างนี้ๆ ตอนที่พระองค์ปฏิบัติ เห็นสภาวะ ทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้ปรากฏขึ้น เห็นทั้งคนแก่ คนเจ็บ คนตาย โดยธรรมชาติทุกอย่าง คนจนชั้นแค้น มีทั้งหมด พระองค์เห็นหมดเลย นี่คือชีวิตความเป็นจริง พระองค์จึงมองว่า เขากับเรานั้นเหมือนกัน เกิดขึ้นมาต้องแก่ ต้องเจ็บ ต้องตายเหมือนกันหมด พระองค์จึง ค้นพบความจริง เป็นวิปัสสนาเกิดขึ้นครั้งแรก พระองค์จึงใช้ หลักการนี้ให้เกิดความแยกกายหายสงสัย จิตเริ่มปล่อยวางได้ พอสมควร จึงได้ว่าวิปัสสนา

หลักวิปัสสนาตัวเดียวนี้ ไม่มีศาสนาอื่นใดจะเลียนแบบได้ ไม่เหมือนสมาธิ ตัวสมาธิเป็นหลักสากลทุกศาสนาเลียนแบบกันได้ทั้งหมด มันสงบนั้นแหละ แต่วิปัสสนามีเฉพาะพุทธเท่านั้น เป็นแนวทางที่จะข้ามกระแสโลก เป็นตัวสมุจเฉทปหาน พระองค์ จึงได้มองตัวนี้ ได้สร้างขึ้นมา รู้ขึ้นมา แต่พระองค์ก็ได้มองเห็น ความสำคัญของสมาธิว่าทำแล้วก็มีคุณประโยชน์ แต่ต้องเลือก ใช้ให้เป็น

พระองค์จึงมองว่าสมาธิบางอย่างสงบเยียบ สมาธิอีกอย่างคือ ตั้งใจมัน ปัญญาตัวนี้มันต้องเอาสมาธิตั้งใจมันมาเป็นองค์ประกอบ

ส่วนสมาธิสงบนั้นเป็นอีกส่วนหนึ่ง คือสงบลึกลงไปแล้ว เมื่อจะใช้ปัญญาก็ต้องถอนออกจากความสงบตัวนี้มาสู่ความตั้งใจมั่นก่อน จึงจะนำไปสู่ปัญญาได้ แต่คนเราเดี๋ยวนี้สอนกันว่า ทำสมาธิไปเถิด เมื่อจิตมีความสงบดีแล้ว น้อมไปใช้ปัญญาพิจารณา นั่นไม่ใช่ ไม่ใช่แล้ว มันน้อมไม่ได้เลย เหมือนกับบุคคลที่นอนหลับ เมื่อนอนหลับกรนครอกๆ สั่งบอกว่า เมื่อเธอนอนหลับให้เธอต้งงานต่อไป ทำได้ไหม ทำไม่ได้เลย มันต้องตื่นจากนอนมาก่อน ถึงทำอะไรได้ ไม่ใช่ว่านอนหลับอยู่แล้วจะทำงานอะไรได้เมื่อไหร่เล่า นี่เหมือนกัน ขณะจิตสงบให้คิดนั่นคิดนี่ คิดได้ไหม มันคิดไม่ได้ มันต้องถอนออกจากความสงบมาก่อน มาอยู่ที่สมาธิตั้งใจมั่น จึงมาประกอบปัญญาได้ นี่ต้องศึกษาให้เข้าใจ

ญาณเป็นความสงบ

ฉะนั้น การปฏิบัติธรรม ถ้าเราศึกษาตีความหมายในธรรม
ไม่ชัดเจน จะมีปัญหามากพอสมควรในยุคนี้ ผู้ทำสมาธิความสงบ
นั้น ในยุคนี้ทำได้ไหม ทำได้ ถ้าผู้มีนิสัยเจตวิมุตติทำได้เลย แต่ทำได้
แล้วจะต่อไปได้ไหม ไม่ได้ จะวนอยู่แห่งเดียวนั้นแหละ เอาสงบมา
แข่งกัน เมื่อจิตรวมสู่ความสงบแล้ว อาการของจิตมันจะมีแทรก
ขึ้นมา เรียกว่าญาณ จะรู้โน้นขึ้นมา รู้นี้ขึ้นมา บางทีก็มีภิญญา
เกิดขึ้น จักขุญาณบ้าง โสตญาณบ้าง เกิดขึ้นมา แทรกแข่งขึ้นมา
คนที่เป็นอย่างนี้เข้าใจไปว่า ญาณรู้ที่ขึ้นมานี่คิดว่าเป็นปัญญาญาณ
ขึ้นมา จึงเข้าใจผิด แท้จริงไม่ใช่ อันนั้นคือญาณความรู้เกิดขึ้น
เฉยๆ ไม่ใช่ปัญญาญาณ ญาณตัวนี้เป็นตาบ ๒ คม อันหนึ่งเป็น
เข้าฝ่ายวิปัสสนู อันหนึ่งเป็นฝ่ายวิปัสสนา แต่ถ้าความรู้เกิดขึ้น

ญาณเกิดขึ้นอย่างนี้ เมื่อเกิดขึ้นจากสมาธินี้ มันเข้าฝ่ายวิปัสสนุ แต่ถ้าญาณตัวนี้เกิดขึ้นในฝ่ายทางปัญญา มันจะเป็นฝ่ายวิปัสสนา

ญาณตัวเดียวนี้มันแยกออก ๒ ทางตรงนี้ ดาบ ๒ คม อันตราย คนทำสมาธิสงบได้เฉพาะผู้มีนิสัยเจโตวิมุตติเท่านั้นเอง ส่วนผู้มีนิสัยปัญญาวิมุตติจะทำสมาธิสงบได้ไหม ทำไม่ได้ แต่ก็ฝืน ทำอยู่นั้นแหละ พยายามทำเท่าไรก็ไม่สงบ จะสงบได้อย่างไรเล่า ตัวเองเป็นปัญญาวิมุตติ พอทำปั๊บก็อยากจะคิด อยากคิดโน้นอยาก คิดนี้ เอ้า ดึงๆ เข้ามาไว้ ยึดคำบริกรรมไว้ อีกสักไม่กี่นาทีก็ไปอีก แล้ว คิดใหม่พุ่งไปอีกแหละ เอ้า ดึงใหม่ ทำอยู่อย่างนี้ทั้งวันทั้งคืน ไม่เห็นมีอะไรดีขึ้นเลย เสียเวลาเปล่าๆ คนมีนิสัยปัญญาวิมุตติจะชอบคิด ถ้าจิตใจเราชอบคิดแต่ไม่ให้เกิด ไปๆ มาๆ ก็เกิดพุ่งช่าน ขึ้นมา

ฟัง ๒ ประเภท

ตัวฟังชานคืออะไร เป็นความคิดที่ไม่ได้ฝึกมา เป็นความคิดที่ไม่มีหลักเกณฑ์ ไม่มีขอบเขตจำกัด คิดเรื่อยเปื่อย ไปๆ มาๆ เกิดความรำคาญหงุดหงิดออกไปเฉยๆ นี่ลักษณะตัวฟังชานเกิดจากความสงบของสมาธินั่นเอง แท้จริงความฟังชานตัวนี้จะแก้ได้อย่างไร หนามยอก-หนามบ่ง ความคิดตัวฟังชานตัวนี้มันคิดไม่มีสูตร ก็ตั้งสูตรใหม่ ตั้งสูตรให้คิดใหม่ คือหลักปัญญา เอาความคิดหักล้างความคิดกันเอง ดังหนามยอก-หนามบ่ง เมื่อเราคิดถูกสูตรแล้ว ตัวฟังชานจะหมดสภาพทันที พอคิดปั๊มนั้นจะเป็นหลักธรรมไปเลย นั่นคือหลักอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา มันจะไปตามสูตรนี้ทั้งหมด ความคิดฟังชานจะหมดสภาพไปเลย

นี่คือการแก้ไข ส่วนมากเรามาแก้ไขความฟังชาน โดยไป

นึกคำบริกรรม ดุสิ คนละเรื่องกันไปเลย ยิ่งทำก็ยิ่งฟังสมาธินั้น
นี่คือหลักปฏิบัติ ให้ศึกษาประวัติครั้งพุทธกาลก่อน จะรู้ดีว่าเป็น
อย่างไร เดียวนี้เราพากันทำกรรมฐาน เอาแต่นึกแต่คำบริกรรม
อยู่นั้นแหละ วิปัสสนากรรมฐานทำไมไม่พูดกัน คือไม่คิดกัน คน
ส่วนใหญ่มักจะพูดว่า อย่าคิดนะ จิตฟังชานนะ มันไม่ใช่ นี่คือ
การตีความหมายผิด

คำว่า ฟัง มี ๒ ประเภท

๑) ฟังในธรรม

๒) ฟังตามสังขาร

มันต้องรู้จักว่า ๒ ฟังนี้ตีสักอย่างใหม่ ไม่ตีสักอย่าง แต่ให้
รู้จักทางแก้ไขของมัน เมื่อจิตฟังในธรรมจะแก้อย่างไร เมื่อจิตฟัง
ในสังขารจะแก้อย่างไร ให้ศึกษาให้เป็น คือ

๑) ฟังในธรรม เมื่อจิตสงบไปแล้วมันอยากจะพูดธรรมะ
ตัวนี้คนไม่เข้าใจ คิดว่าฟังในธรรมนี้มันดินะปล่อยให้ฟัง นั้นไม่ใช่
ตัวฟังในธรรมเป็นอันตรายเหมือนกัน บางทีเรามีการศึกษาธรรม
มาพอสมควรแล้ว พอจิตลงสู่ความสงบได้ อยากจะคิด คิดธรรมที่
เราฟังมา คิดตามธรรมที่ศึกษามา คิดเรื่อยๆ ไป เอาธรรมหมวดนั้น
เป็นอย่างนั้น คิดอยู่นั้นแหละ นี่คือฟังตามหนังสือธรรมะ คิดใน

ทางธรรมเฉยๆ อันนี้ก็ไม่ได้ ไม่มีขอบเขตเช่นเดียวกัน เรื่อยเปื่อย เช่นเดียวกัน แต่ไม่ถึงว่ารำคาญ

๒) ฟุ้งคิดตามสังขาร ส่วนมากอันนี้จะไม่เกิดความรำคาญ มีแต่ความพอใจ มีแต่ความยินดี เพราะคิดแต่เรื่องที่ชอบอกชอบใจ คิดสมมติขึ้นมา เอาเรื่องนั้นนี้ขึ้นมาคิด ปรงแต่งไปสมมติไป การคิดในสังขารตัวนี้มีตัวหนึ่งเป็นตัวกระจายความคิดได้ นั่นคือตัวสมมติ สมมติเรื่องขึ้นมา เรื่องที่ชอบอกชอบใจ สมมติขึ้นมาแล้วก็มาคิดยัมแย้มแจ่มใสทั้งวันทั้งคืนได้ นั่นตัวสมมติ

มโนญาแห่งสมมติ

ฉะนั้น นักปฏิบัติต้องมาศึกษาคำว่าสมมติให้เป็น ตัวสมมติ
ตัวเดี๋ยวนี้คล้ายๆ กับเป็นศูนย์กลาง มันเป็นสัจธรรมตัวจริง ถ้า
ฝ่ายใดได้ครอบครองสมมติตัวนี้ ฝ่ายนั้นชนะ เหมือนกับลูกบอล
ลูกเดียว มี ๒ ทีมเตะกันเพื่อแย่งชิงกันเอาชนะกัน ลูกบอลลูกนี้
ถ้าฝ่ายไหนที่มีลีลาในการเตะการหลบการหลีกดี สามารถจะ
ทำประตูคู่ต่อสู้ได้ง่ายๆ ชนะได้ง่ายๆ เลย นี่ว่าสมมติตัวเดี๋ยวนี้
ถ้าฝ่ายกิเลสได้ครอบครองอยู่ จะทำให้ธรรมเราเสียเปรียบทั้งขึ้น
ทั้งลง ถ้าฝ่ายธรรมได้สมมติมาครอบครองแล้วก็จะเอาชนะ
กิเลสได้ นี่สมมติตัวนี้ คือปัญญาเราเจาะสังขารไม่แตก เจาะ
สังขารไม่ได้

พระพุทธเจ้าแบ่งทีมออกเป็น

๑) ทีมของสังขาร ทีมกิเลสตัณหาทั้งหมดนี้เป็นทีมของสังขาร

๒) ทีมธรรม เป็นทีมทางสติปัญญา

ทั้ง ๒ ทีมแย่งสมมติตัวเดียวกัน แต่ทีมของสังขารเขาเป็นทีมชาติระดับโลก ทีมใหญ่ เขาเอาชนะทีมเรามากี่ร้อยกัปมาแล้ว ไม่มีใครชนะเขาได้เลย เขาเก่ง ทีมเราที่ก่อตั้งขึ้นมาใหม่ นับแต่พระพุทธเจ้าบังเกิดนี้ พระองค์เจ้าเราตั้งทีมขึ้นมาเพื่อให้สาวกทั้งหลายมีความฉลาดรอบรู้ สามารถเอาชนะสมมติที่มีอยู่มาตีให้มันแตก แย่งสมมติเอามาเป็นฝ่ายเราให้ได้ นั่นคือสังขารตัวจริงนี้สมมติ หรือสภาวะธรรมตัวจริงเราแย่งมาให้ได้ ครอบครองให้อยู่อย่าปล่อยให้สังขารเอาไปครอบครอง ถ้าปล่อยสังขารครอบครองมันเอาตัวสมมติมาหลอกเราได้ อันนี้ก็ของเรา อันนี้ก็ตัวตนของเรา เราก็ทำอะไรไม่ได้ หลงอยู่อย่างนี้ นี่คือใจของเรา ถ้าว่ามีแนวความต้องการว่า เมื่อฝ่ายใดชนะ เข้าฝ่ายนั้น เมื่อฝ่ายกิเลสชนะก็เข้าฝ่ายกิเลส นั่นแหละ คือรางวัลตอบแทนคือใจ คือเอาใจเป็นประกัน พุดง่าย ๆ ว่าถ้ายกยรัตยศ คือใจนี้แหละเป็นตัวตอบแทนตัวรางวัลใหญ่ เมื่อฝ่ายใดชนะก็ได้ใจไปครองซะ แต่ก่อนมา ฝ่าย

สังขารการปรุงแต่งขณะ มันได้ใจไปครอบครองมาตลอด ใจเรา เป็นถ้วยรางวัลใหญ่ ทีนี้เราจะทำอย่างไร จะเอาปัญญาเราไป แย่งสมมติคืนมา มาตีให้มันแตก เพื่อเอาใจมาครอบครองในฝ่าย ปัญญา

เราต้องศึกษาสมมติให้เป็น สมมตีมี่ลักษณะแคบๆ ก็มี กว้างๆ ก็มี เองง่ายๆ ว่า สมมติ “ตน” นี้ส่วนหนึ่ง สมมติว่า “ของ ของตน” เอา ๒ อย่างนี้ก่อน คำว่าของของตน มีอะไรบ้างที่เรา สมมติว่าเป็นของของตน ของภายนอก ส่วนคำว่าตน คือของ ภายใน คือ ธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ เรียกว่ารูป นี้ส่วนหนึ่ง อีก ส่วนหนึ่งตนที่ละเอียด คือตนในนาม

ตนมี ๒ ตน คือ ตนในรูป และตนในนาม

ตนในนาม คือ เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ

ตนในรูป คือ ธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ

ธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ เกิดขึ้นได้เพราะอะไร เพราะตน ในนามเป็นตัวแต่งตั้งขึ้น ผู้ก่อขึ้น นี้คือตน ๒ ตน นี้คือสมมติ กิเลสตัณหาต่างๆ มันเอาตน ๒ ตนนี้มาหลอกเรา หลอกทั้ง ๒ อย่าง ตนภายในมาหลอกเราว่านี่รูปสวย รูปงาม รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ของเรานี้ คือหลงตนก่อน ตนหลงตนว่ารูปเราสวย

เสียงเราไพเราะเสนาะโสด จิตเลยหลงตน เราหลงตนเองก่อน
 แล้วมันจึงไปหลงคนอื่นไง หลงรูปเสียงภายนอก อันดับแรกมัน
 หลงรูปเสียงภายในตัวเองก่อน นี่คำว่าหลงรูป รส กลิ่น เสียง
 โผฏฐัพพะ ภายในตัวนี้ หลงก่อน หลงตัวนี้ว่าเป็นตนก่อน แล้วมัน
 ถึงไปหลงเอาของภายนอกมาเป็นของของตนอีกทีหนึ่ง มันทับซ้อน
 เรียกว่า นี่ก็เมียตน นี่ก็ผัวตน อันนี้ก็สมบัติของตน อันนี้ก็รถของ
 ตน ทั้งหมดเลยนี้มาทับถมตัวเองหมด มันเลยหนักอึ้ง นี่ว่าตนใน
 รูปก็ทับถมแน่นแล้ว หน้าซ้าไปเอานามอีกทีหนึ่ง ของของตนนั้น
 เวทนาก็เป็นตนขึ้นมา สัญญา สังขาร วิญญาณเป็นตนขึ้นมา เมื่อ
 เป็นตนขึ้นมาอย่างนี้ ตัวกิเลสน้อยใหญ่ไปแทรกอยู่ในตนตัวนี้
 แน่นเอียดเลย ทั้งตนรูป ตนนาม นี่เป็นฝ่ายกิเลสแทรกแซงไว้
 ทั้งหมดเลย

ศีลสมมติให้แตก

ปัญหาอยู่ที่ว่านักปฏิบัติเราไม่รู้ว่าสมมติตัวเดียวนี้เป็นที่
คลุมอยู่ของกิเลสทั้งหมด กิเลสน้อยใหญ่ทั้งหมดอาศัยสมมติเป็น
ที่ตั้ง หลงสมมติตัวเดียวเท่านั้นแหละ หลงตัวรูป หลงรูปเขาว่า
ค.น. ต้องตีตัว ค.น. คือรูปตัวนี้ให้มันแตกสมมติตัวนี้ นี่คือปัญญา
ไม่มีสิ่งอื่นใดจะมาตีสมมติแตกออกได้ นอกจากสติปัญญาเท่านั้น
ที่จะตีแตกได้

ที่นี้ตัวสมาธิ ตีสมมติแตกใหม่ ไม่แตก ตัวสมาธิเป็นตัว
ห้อมล้อมสมมติให้มีความแน่นหนามั่นคงขึ้น ยิ่งเหนียวยิ่งแน่น
ยิ่งมีอัตราสูง การทำสมาธิเหมือนกับเราทำอุโมงค์ให้กิเลสอยู่ให้
สังขารอยู่ ให้ตัณหาอยู่ทั้งหมด เมื่อทำสมาธิห้อมล้อมตัณหากิเลส
ตัวเองอยู่ขณะนี้ แล้วจะไปเจาะตรงไหนล่ะ มันเจาะไม่แตกเลย

ปัญญาแห่งไม่ทะลุแล้ว ทางปีปติตถมานแล้วไปไม่ได้เลย ปัญญา
เข้าปีปติตถสมาธิความสงบก็ไปไม่ได้ นี่เราทำสมาธิเพื่อปกป้อง
กิเลสตัวเองใช้ใหม่ ใช้ จึงไม่มีสมาธิใดจะไปละกิเลสต้นหาได้
คนเราทำสมาธิไปเพื่ออะไรก็ไม่รู้

คำว่าวิจัยวิจารณ์ วิจัยธรรมมติให้มันแตก แยกไปเพื่อ
อะไร เพื่อไม่ให้กิเลสไปเกาะอยู่ ค.น. ตัวเดียนี่คือกลุ่มก้อนตีให้
มันแตก เขาว่ากระจายแยกแยะ เมื่อแตกไปแล้ว กิเลสน้อยใหญ่
มันจะไม่อยู่ มันอยู่ไม่ได้เลย เหมือนกับถ้ำนี้มีพวกมหาโจรสุมกัน
อยู่ ทั้งหัวหน้าโจร ทั้งสมุนโจร ทั้งหมดอาศัยถ้ำนี้อยู่ เอาระเบิด
นิวเคลียร์ สักลูกหนึ่งโยนลงไปในถ้ำ พังเดียว ถ้ำแตกไปแล้ว โจร
จะไปไหน มันก็หนีออกกระจาย คราวนี้เราก็จับได้แล้ว กระจาย
ถ้ำตัวนี้ให้แตกถึงจับโจรได้ นี่มันเป็นอย่างไร

นี่คือกิเลสเราทั้งหมดมันอาศัยสมมติเป็นที่ตั้งอยู่ ตัวสมมติ
คือสมาธิตัวนี้ สมมติตัวหนึ่ง ต้องกระจายมันให้ได้ เราจะเห็น
ของแท้ของจริงว่าตัวสมมติมันปกป้องกิเลสอย่างไรบ้าง ค.น. ตัว
เดียนี่ คือว่าสมมติตัวเดียนี่ นักภวานาต้องศึกษาประวัติ
พระพุทธเจ้าให้เข้าใจ ไม่เช่นนั้นจะหลงสูตร

สมาธิเมื่อกำลังสวดของมอญ

เดี๋ยวนี้การภาวนาปฏิบัติ ทุกคนเข้าใจว่าเราภาวนาปฏิบัติให้เป็นไปตามเยี่ยงอย่างพระพุทธเจ้า คำพูดมันชัดเจนดี ไพเราะ เสนาะโสตมาก แต่เวลาปฏิบัติกลับเอาหลักสูตรฤๅษีมาใช้ เวลาพูดก็พูดว่าจะเอาแนวทางปฏิบัติของพระพุทธเจ้า แต่เวลาปฏิบัติเอาลัทธิฤๅษีมาใช้ พูดอย่างหนึ่ง ทำอย่างหนึ่งไม่ตรงกัน พูดแบบชาวพุทธแต่ปฏิบัติตามแบบฤๅษี เอาอย่างไรแน่ มันแก้ไม่ได้เลย ฤๅษีเขาทำสมาธิเขาทำโดดๆ ไปเลย เพราะฤๅษีเขาไม่รู้จักรว่าการทำคืออะไร ศีล ๕ ก็ไม่รู้ ศีล ๘ ก็ไม่รู้ ศีล ๑๐ ทุกศีลไม่รู้เลย เหตุเป็นไปเพื่อการดับทุกข์ก็ไม่มีอีก เขาทำความสงบอย่างเดียว หรือที่ว่าเป็นชาวพุทธ มันไม่ใช่ อันนี้เป็นลัทธิฤๅษีทำมาก่อน ศาสนาพุทธ เราตั้งสมาธิเข้ามาเพื่อประกอบปัญญาเฉยๆ ไม่ใช่

เอามาเป็นนายหน้าปัญหา เราสร้างปัญหาขึ้นมาเป็นแนวทาง และสมาธิเราก็ทำขึ้นมาเพื่อเสริมปัญญา เพราะตัวสมาธิเป็นกำลัง เมื่อทำสมาธิไปแล้วกำลังใจจะเกิดขึ้น เมื่อเกิดขึ้นแล้วพลังใจตัวนี้ต้องมาเสริมปัญญาอีกครั้งหนึ่ง ตัวปัญญาจึงมีกำลัง

เหมือนกันกับลูกกระสุน ลูกมันยิงไปได้เพราะอะไร เพราะมีดินปืนในนั้นเป็นตัวส่ง พอส่งปุ้ปลูกปืนก็ไปได้ หรือเหมือนธนู สายธนูกับคันธนูมันเป็นตัวส่งลูกธนู ถ้าลูกธนูไม่มีก็ยิงเข้าศึกไม่ได้ ถึงจะมีกำลังก็ตามเถอะ มันต้องมีลูกธนูที่จะยิงไปก่อน

คำว่าสงบของสมาธิ มันเป็นดาบ ๒ คม ตามปกติมันไม่มีคุณอะไรเป็นพลังส่งเฉยๆ ถ้าเราส่งผิดก็ไปผิด ส่งถูกก็ถูกด้วย นั่นคือหน้าที่ของมัน คือที่ส่งอย่างเดียว การส่งถูกส่งผิดนั้น มันขึ้นอยู่กับเราเล็งกระสุน คือเป้าใหญ่ คือลูกสายธนูเท่านั้นเอง ถ้าลูกธนูเล็งถูกเป้าหมายก็ถูกเป้าหมาย ถ้าเล็งผิดก็ผิดอีกเช่นเดียวกัน การทำสมาธิเหมือนกัน ถ้าเล็งถูกแล้วมันเป็นสัมมาสมาธิ ถ้าเล็งผิดแล้วมันเป็นมิจฉาสมาธิ มันต้องศึกษาว่ามิจฉาสมาธิกับสัมมาสมาธิมันมีเหตุต่างกันอย่างไรก่อน ต้องศึกษาการทำสมาธิส่วนมากเราจะมองหาเอาแต่ความดีทั้งหมด ต้องเป็นสัมมาสมาธิ นั่นเป็นแค่คำพูด ทำจริงๆ นะ ตัวสัมมาสมาธิมีเหตุเกิดขึ้นอย่างไร

ก่อน ตัวมิจฉาสมาธิมีเหตุเกิดขึ้นอย่างไรก่อน หาเหตุที่มาของ
ธรรมทั้ง ๒ ฝ่าย เราจะได้ไม่เข้าใจผิด บางที่เราต้องการสัมมาสมาธิ
แต่มันเป็นมิจฉาสมาธิโดยที่เราไม่รู้ตัว เพราะเราไม่ศึกษา ไม่รู้เหตุ

มิจฉาเป็นทางสายแก้ว

ตัวมิจฉาสมาธิ เหตุที่เกิดขึ้นเพราะอะไร เพราะมีมิจฉาปฏิภาณ
ความเห็นผิดเป็นสายทางของมิจฉาสมาธิ ตัวสัมมาสมาธิ เหตุคือ
เป็นสัมมาปฏิภาณความเห็นชอบ พระพุทธเจ้าจึงวางพื้นฐานว่า
สัมมาปฏิภาณ สัมมาสังกัปปะ เป็นจุดเริ่มต้น มรรค ๘ ไปอ่านดูได้เลย
จุดเริ่มต้นคือสัมมาปฏิภาณความเห็นชอบ เป็นสายเข้าสู่วิปัสสนา และ
สายนี้ก็ต้องเชื่อมโยงไปเป็นวิปัสสนาญาณ เรียกว่าภาวนามยปัญญา
สายนี้เป็นทางเข้าสู่มรรคผลนิพพาน

ส่วนสายเดิมของมัน มันเป็นสายมิจฉาปฏิภาณ สายเดิมนี่
พวกเราทั้งหลายเคยได้เดินตามสายทางนี้หลายภพหลายชาติ
หลายภพหลายกัลป์ที่ผ่านมา คือเดินทางตามสายมิจฉา มันจึงได้มา
เกิดมาตายใน ๓ ภพนี้มายาวนานจนถึงปัจจุบัน เส้นทางสายใหม่

สายสัมมานี้ พระองค์เจ้าได้มีแนวทางให้แก่สาวกทั้งหลายแล้ว ตั้งแต่วันนั้นจนถึงปัจจุบันนี้ สายทางนี้คงเส้นคงวาอยู่ ๒,๕๔๓ ปี นี้ทางสายใหม่ ทางสายใหม่กับสายเก่ามันเทียบเคียงกันอยู่ สายมิจฉาเป็นสายเก่า สายสัมมาเป็นสายใหม่ เราต้องเลือกให้เป็น ถ้าไม่เข้าทางปีป มันก็ไปสายเก่าอีกแหละ มันเป็นอย่างนี้อีก สายทางเดิน สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปปะ ความเห็นชอบตัวเดียว นี้เป็นหลักใหญ่ในจุดเริ่มต้น

ทางสายตรง ๑-๒-๓

หากมีคำถามว่าจะเริ่มต้นปฏิบัติ ต้องเริ่มต้นจากจุดไหน ส่วนใหญ่จะมีคำตอบว่ามันต้องนึกคำบริกรรมทำสมาธิ ตอบอย่างนี้กัน ๙๙.๙๙ เปอร์เซนต์ ที่จริงแล้วคำตอบที่ถูกคือต้องตั้งหลักสัมมาทิฐิฐิตีความเห็นชอบ นี่คือของจริงหลักเดิมของพระพุทธเจ้าที่ตั้งไว้ในมรรค ๘ ถ้าตั้งมรรค ๘ เป็นสัมมาเบื้องต้นได้แล้ว อันดับต่อไปไม่ต้องมีปัญหา มันเป็นทางสายตรง มีทางแยกหรือเปล่า มี มันมีทางแยกอยู่ มันต้องศึกษาไปก่อน อาศัยท่านผู้รู้เป็นผู้นำก่อน ยังไม่เข้าทางสายตรงที่จะไปสู่พระโสดาบัน ยังไม่ได้ยังไม่ถึงจุดนั้น ถูกทางอยู่ มันก็มีทางแยกหลายๆ สายเหมือนกันก็ต้องสังเกต มันมีเครื่องหมาย คือว่าทางสายนี้จะไปที่แห่งหนึ่งของเมืองนี้ ทางสายนี้เขาจะบอกตามทางเลี้ยวของมัน เช่น ถ้า

เราเริ่มต้นในทางทิศเหนือไปตามทาง ๑ ๒ ๓ ต้องเดินไปเรื่อยๆ ทางโค้งไหนโค้งตาม เส้นทางอื่นไม่ต้องเกี่ยว เราจับทาง ๑ ๒ ๓ ให้ตรงไปเลยทีเดียว อย่าหลงเลขตัวนี้ เขาว่าทางสายตรง แต่ไม่ใช่ตรงลั่วไปนะ คือตัวเลขมันตรง ไม่เปลี่ยนแปลง

ถ้าผิดจากทาง ๑ ๒ ๓ ไป จะคลาดเคลื่อนทันที ลักษณะให้ตรง ให้ถูก ให้จำเครื่องหมายให้เป็น เมื่อเรามาถึงจุดหมายนี้มีหมายข้างหน้าเป็นอย่างไรบ้าง ให้มันหมายเดียวกัน ไปตามจุดหมาย นั้นแหละไปเรื่อยๆ เป็นอย่างนั้นเอง นี่ทางแยกมันหลายทาง ต้องจำเส้นทางเดินไว้ให้เป็น คือสัมมา คือรู้ความจริง ดูทุกอย่างให้เป็นไปตามหลักความเป็นจริง เลข ๓ ตัว เขาว่า ๑ ๒ ๓

๑) อนิจจัง

๒) ทุกขัง

๓) อนัตตา

เลข ๓ ตัวจำให้แม่น ถ้าพิจารณาสิ่งใดเป็นไปตามไตรลักษณ์แล้ว ผิดไม่เป็น ถูกตลอดเวลา นิ่งที่ไหนถูกที่นั่น เดินที่ไหนถูกที่นั่น นี่คนจะพิจารณาตามอนิจจังได้มันต้องมีจุดหนึ่ง เราต้องสร้างปัญญาขึ้นมา ให้ความเห็นเป็นไปตามหลักความเป็นจริง

คืออนิจจัง คือ ๓ ตัวนี้มันคุมอยู่ ๓ ภพ กามภพ รูปภพ อรูปภพ
ตัวไตรลักษณ์ทั้ง ๓ คุมอยู่แล้ว คุมทั้งหมดเลย มีทุกหนทุกแห่ง
ครอบจักรวาล คือตัวเราก็เป็นจุดหนึ่ง เราหลงโลกหลงสงสาร
ก็ต้องจีมาหาเรา จะมองข้างนอกก็มองไป แล้วพิจารณาไปให้
เป็นไปตามไตรลักษณ์ทั้งหมด จากนั้นโอปนยโก คือน้อมมาหา
ตัวเอง ตนเป็นจุดแรกที่เราหลงอยู่ เราหลงโลกหลงสงสารร้อยกับ
พันกัลป์ คือหลงจุดเดียวก่อนคือหลงตนก่อน ถ้าหลงตนปัจุบัน
จะหลงโลกและ ๓ ภพไปเลย จุดใหญ่ที่ต้องการให้ภาวนาเอาตน
เป็นหลัก เช่น อย่าลืมกายใจนะ ถ้าลืมกายใจเมื่อไร การภาวนา
มีแต่พังกับพัง

มโนนาถ ศีล สมาธิ

นี่พูดย่อๆ ให้ฟัง คือตามตำราที่เราอ่านมาทั้งหมด อย่าง พระไตรปิฎก ถ้าเราอ่านดีๆ ตีความหมายให้ชัดเจนจะรู้ได้โดย จะรู้ได้ว่ามันมีหลายจุดอยู่ที่ว่าขัดแย้งกันในตัว คือไม่ตรงตาม หลักเดิมที่พระองค์เจ้าทรงสอน แต่คนเราไม่สังเกต มันต้องมา ปฏิบัติเสียก่อน พอปฏิบัติไปถึงจุดนี้ปั๊บ เอ ทำไมมันถึงขัดแย้งกัน เมื่อพระพุทธเจ้าได้แสดงธรรมครั้งแรกสอนปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ นั่นคือจุดแรกที่วางศาสนากับโลก หยั่งรากถึกลงตรงนี้ คือจุดนั้น เวลานั้น จนว่าแผ่นดินหนาสองแสนสี่หมื่นโยชน์สะเทือน นั่นคือ ตอนประกาศศาสนาครั้งแรก คือ ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร เป็น หลักใหญ่ครอบคลุมทั้งหมด คำว่ามรรค ๘ ครอบคลุมทั้งหมด โดยเริ่มต้นด้วยหมวดปัญญา

พระองค์เจ้าทรงเริ่มต้นสอนด้วยหลักปัญญาว่า สัมมาทิฏฐิ
สัมมาสังกัปปะ

อันดับที่สอง พระองค์ตรัสไว้ในหมวดศีลว่า สัมมาวาจา
สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ

อันดับที่สาม พระองค์ตรัสไว้ในหมวดสมาธิว่า สัมมาวายามะ
สัมมาสติ สัมมาสมาธิ

รวมแล้วครั้งพระพุทฺธกาล พระองค์ตรัสไว้ชัดเจนว่า ปัญญา
ศีล สมาธิ นี้ของเก่า ดูตำราก็แล้วกันของเก่าหรือใหม่ นี้ของเก่า
คราวนี้ก็มีของใหม่แทรกขึ้นมา นั่นคือ ศีล สมาธิ ปัญญา นี้ของ
ใหม่แทรกขึ้นมา เมื่อแทรกมาทำไมจึงไม่เป็นไปตามของเก่า ทำไม
นักปฏิบัติเขาได้ ตั้งมาจากจุดเดียวกันด้วย ศีล สมาธิ ปัญญา
ก็ย่อออกมาจากมรรค ๘ คำว่า ปัญญา ศีล สมาธิ ก็มาจาก
มรรค ๘ ดูสิว่าของ ๒ อย่างนี้อันไหนตรงกว่ากัน อันไหนแม่นยำ
กว่ากัน ที่พูดมาเมื่อก็เอาตามพูดตามหลักเดิม คือ ปัญญา ศีล
สมาธิ คือหลักเดิม แต่ของใหม่แทรกมาว่า ศีล สมาธิ ปัญญา นี้
คือหลักใหม่

ที่นี้ภาคปฏิบัติ เมื่อพูดถึงเรื่อง ศีล สมาธิ ปัญญา ปฏิบัติ
ได้ไหม ลองปฏิบัติดูสิ คิดหาทางปฏิบัติดูสิ ปฏิบัติได้ไหม ไม่ได้เลย

ศึกษาได้ แต่ปฏิบัติไม่ได้ เพราะอะไร ก็เพราะศีลตัวนี้ วิธีการปฏิบัติ
ในหมวดของศีล ทำอย่างไร มันต้องมีปัญญามาศึกษาหมวดศีล
เสียก่อนสิ เพราะหมวดศีลเป็นหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า เป็น
พุทธพจน์ ปัญญาต้องมาศึกษาเสียก่อน ปัญญาจึงมาก่อนศีล ทีนี้
ทำไมปัญญาจึงมาก่อนศีล ปัญญามาจากไหน ปัญญาของคน
ไม่ขาดจากโลก คนเราเกิดขึ้นมาแต่เมื่อไร ปัญญาเกิดขึ้นมา
พร้อมกัน ไม่ว่าจะยุคนั้นจะเป็นยุคไหนก็แล้วแต่ ปัญญามีอยู่ใน
ตัวคนเราทั้งหมด แต่ปัญญาตัวนี้อาจเป็นโลกียปัญญา ปัญญา
เป็นตามกระแสโลกเพราะเขาไม่ได้ฝึกทางธรรม

ฝึกฝนสมาธิทางธรรม

เอาปัญญาที่เป็นตามกระแสโลกนั้นแหละเอามาฝึกทางธรรมเท่านั้นเอง ก็เป็นปัญญาทางธรรมได้เลย ความคิดหรือว่าความเห็นมันมีอยู่ประจำตัวอยู่แล้ว แต่เราจะเอามาใช้ให้มันถูกทางเท่านั้นเอง ปัญญามีอยู่ประจำตัวอยู่แล้ว แต่ปัญญามันหันเหไปทางโลกมากไปหรือทั้งหมดเลย จึงมาเปลี่ยนทิศของความเห็นเสียใหม่ ความคิดเสียใหม่ ความเห็นทางโลกเป็นอย่างนี้ๆ มาเปลี่ยนทิศทางใหม่ว่าความเห็นทางธรรมเป็นอย่างนี้ๆ เท่านั้นเอง

เหมือนปากกาด้ามเดียว แต่ก่อนเราเคยเขียนคดีโลก เขียนศาสตร์โน้นศาสตร์นี้สารพัด ศาสตร์ที่จะต้องเขียนคดีโลกเพราะอะไร เพราะเราไม่รู้จักวิถีเขียนทางธรรม เมื่อเรารู้จักทางธรรม

แล้ว เอาปากกาปากเดียวไม่ต้องเปลี่ยนปากมาเขียนทางธรรม
ได้เลย ใช้ใหม่ ความคิดเราเช่นเดียวกัน ความคิดแต่ก่อนเราคิด
ตามกระแสโลกสารพัดที่จะคิด เมื่อเรามาศึกษาความเป็นจริง
ของธรรมแล้ว เอาความคิดของเราที่มีอยู่มาคิดทางธรรมก็หมด
เรื่องกัน ไม่ใช่เปลี่ยนความคิดอะไรมากมายขนาดนั้น เปลี่ยน
ความเห็นใหม่สี่ แต่ก่อนความเห็นของเราไปตามกระแสโลก ต้อง
มาเปลี่ยนความเห็นใหม่ให้เป็นไปตามอนิจจัง

แต่ก่อนความคิดเราเห็นเป็นทางเดียว คิดเป็นในแง่เดียว
คือว่านิจจัง มาเปลี่ยนคิดใหม่ซะ อนิจจังคิดได้ใหม่ แต่ก่อนเรา
มองโลกไปมองทางสุขขัง คือ ความสุขทางโลกีย์ในรูป เสียง กลิ่น
รส โผฏฐัพพะ เป็นอย่างนี้ๆ มาเปลี่ยนวิธีการคิดใหม่ คือทุกขัง
เท่านั้นเอง แต่ก่อนเราคิดแต่ว่า อัดตๆ นี่ตัวตนของเรา นี่ก็
ของของเราอย่างนี้ๆ ไป มาเปลี่ยนคิดใหม่ซะ คืออนัตตาเท่านั้น
เอง แนวความคิดของมันไม่เห็นยากอะไร คิดเปลี่ยนความเห็น
แต่ก่อนเราเห็นความเที่ยงแท้แน่นอน เห็นความสุขของโลกีย์ใน
กามคุณทั้งหลาย เห็นอัดตัตถัตตนว่าทั้งหมดเป็นของของตน
ทั้งหมด มาเปลี่ยนพลิกผันเป็นลักษณะหน้ามือเป็นหลังมือเท่านั้น
เอง

ความเห็นนั้นไม่ใช่ยากอะไรเลย นี่ความเห็นมันสำคัญ ตัวนี้ ไม่ใช่อะไรมากมาย คือหลักเริ่มต้นมาเปลี่ยนความเห็น ถ้าเปลี่ยนตัวนี้ไม่ได้ก็ไม่ได้อีกละ นี่จุดเริ่มต้นตรงนี้ ไม่ใช่ความรู้ะ มันรู้ตามตำรา มันเปลี่ยนหรือยังละความเห็นเรา ถ้ายังไม่เปลี่ยน ก็ยังไม่ได้อีก หลักปฏิบัติ แคร์ูเฉยๆ เช่นว่าพวกลัทธิหรือศาสนา อื่นๆ เขา ศาสนาคริสต์เขาศึกษารวมได้ไหม ศึกษาได้ แต่เขา เปลี่ยนความเห็นหรือยังละ ทุกศาสนาในโลกมีสิทธิ์ที่จะศึกษา ศาสนาพุทธกันได้ แต่เมื่อเขาศึกษาศาสนาพุทธไปแล้ว เขารู้ใหม่ เขารู้ แต่เขาเปลี่ยนความเห็นเขาได้หรือไม่ มันตัวนี้ ตัวเปลี่ยนความเห็นเท่านั้น เราชาวพุทธก็เหมือนกัน เราศึกษาพุทธด้วยกัน ศักษารวมหมดนั้นเป็นอย่างนั้น ธรรมหมดนี้เป็นอย่างนี้ ศึกษา ได้ทั้งหมด แต่เราเปลี่ยนความเห็นเราได้หรือไม่เท่านั้นเอง

บางทีเปลี่ยนความเห็นได้ตามหนังสือ ดูเราใจเปลี่ยนหรือยัง นี่คือความเข้าใจตามตำราเป็นอีกเรื่องหนึ่ง คนละตอนกัน ความเข้าใจตามตำรา ถูกต้องตามตำรา เขาเข้าใจในภาคปริยัติ แต่ไม่เข้าใจในภาคปฏิบัติ เป็นความเข้าใจจากผู้อื่นตัดสินให้เรา ก็โอเคกับเขาเท่านั้น ส่วนตัวเราละเป็นความคิดเป็นความเห็น ส่วนตัวหรือไม่ คำว่าโยนิโส มันต้องเป็นของตัวเอง ยืมใครเขามา

ไม่ได้ ให้เราโยนิโสเอง หายสงสัยเอง แยกกายเอง ไม่ใช่ให้ผู้อื่นบอกให้ว่าธรรมหมวดนั้นเป็นอย่างนั้น ธรรมหมวดนี้เป็นอย่างนี้ แล้วโอเคกับเขา มันไม่ใช่ นั่นเป็นเพียงหลักปริยัติ สัมมาที่เรามีอยู่เป็นภาคปริยัติหรือเป็นภาคปฏิบัติ ต้องแจกแจงออกมา ถ้าสัมมาเราเป็นภาคปริยัติอยู่ มันจะไม่เกิดความสงสัยได้เลย มันเท่าเดิม

นี่คือต้องตั้งหลักปัญญาไว้ก่อน ถ้าปัญญามีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงเป็นหลักของตัวเองได้แล้ว ทุกอย่างจะไปตามแนวทางสัมมา จะไม่ยาก ไม่ใช่เราเอาธรรมหมวดนี้พอกูก โอเค อันนี้มันโอเคกับเขานี้ ลึกๆ ใจเราไม่โอเคอะไรเลย มันโอเคตามหลักการ แต่หลักปฏิบัติมันไม่ใช่อย่างนั้น ไม่ใช่โอเคตามหลักทฤษฎี ไม่ใช่โอเคตามหลักวิธีการ มันต้องโอเคกับหลักความเห็นชอบ เห็นจริงตามหลักความเป็นจริงด้วยปัญญาเฉพาะตัว แต่ส่วนมากพวกเรา จะโอเคกับตำราที่มี ถ้าตำราผิดเราก็ตัดด้วย ตำราถูกเราก็ตักด้วย คือเอาตำราเป็นนายหน้ามากเกินไป ไม่คิดไม่แยกแยะ

อย่าเพิ่งเชื่อตามตำรา

พระพุทธเจ้าได้มองเห็นว่า อนาคตต่อไป ศาสนธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าจะมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้กุลบุตรลูกหลานมีความไขว่เขวในคำสอนของพระพุทธเจ้า พระองค์เจ้าจึงตรัสล่วงหน้าไว้ก่อนในกาลามสูตร กาลามสูตร ๑๐ ข้อไปอ่านดูแล้วกัน เรื่องการเชื่อ แต่ความเชื่อต่างๆ ในกาลามสูตรมีอะไรบ้าง มีอยู่ข้อหนึ่งที่โดดเด่นที่เรามองเห็นชัด คืออย่าเชื่อตามตำราหรือคัมภีร์ อ่านดูสิ ตีความหมายดูสิว่า ทำไมท่านจึงพูดอย่างนั้น ไม่ใช่พวกเราเดี๋ยวนี้จะไม่เถียงกัน เราเอาคัมภีร์มาเถียงกัน เอาตำราเป็นหลักเป็นเกณฑ์ เชื่ออย่างเดียว ส่วนความผิดถูกไม่ได้มาวิจัยวิจารณ์กัน ตำราผิดเราก็กินด้วย ตำราถูกเราก็กินด้วย

พระพุทธเจ้าตรัสว่า “ก่อนจะเชื่อคัมภีร์ ต้องมาวิจัย

วิเคราะห์เหตุผลตามความเป็นจริงด้วยเหตุด้วยผล อย่าเอาตนเป็นตัวตัดสินชี้ขาดไม่ได้ เอาความจริงเป็นตัวตัดสิน” พระองค์จึงว่า “อย่าเชื่อตามตำราคัมภีร์” แต่เดี๋ยวนี้เราเอาทั้งดุ้น ปรียัตินะมันต้องศึกษาที่มาของปรียติก่อน ปรียติเกิดมาแต่เมื่อไหร่ เกิดในสมัยสังคายนาครั้งที่ ๑-๒-๓-๔-๕ มีปรียติหรือเขียนเป็นตำราหรือยัง ยัง ตอนนั้นเป็นหน้าที่ของพระอรหันต์ท่านสนทนากันปากต่อปากๆ เพื่อให้อยู่คงทน แต่ไม่ได้เขียนไว้ในตำรา จากนั้นมีสงฆ์ยุคใหม่ขึ้นมาเห็นว่าคำสอนของพระพุทธเจ้าจะสูญสลายไป จะไม่มีพระผู้มีปฏิภาณโวหารที่จำพระสูตรได้ทั้งหมด จึงมาเขียนไว้

ในยุคพระอรรถกถาจารย์ พระอรรถกถาจารย์ก็เขียนขึ้นมา กลัวว่าต่อไปกุลบุตรลูกหลาน หรือว่าพอพระอรหันต์น้อยลงๆ ก็จะจดจำธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหมดไม่ได้ จึงเขียนสรุปขึ้นมา นี่คือจุดเริ่มต้นของพระสูตรคือเริ่มต้นมาจากอรรถกถาจารย์ พระสูตรพระไตรปิฎกเกิดจากจุดนี้ เขียนไว้สืบทอดต่อกันมา

อีกยุคต่อมาคือยุคภิกษุสภาจารย์ กลุ่มนี้ก็มาเอาตำราเก่าๆ ที่เขียนมาเรียบเรียงใหม่ อะไรจะแก้ไขก็แก้ไขไป อะไรที่จะเพิ่มเติม

ก็เพิ่มเติมไป เอาความคิดเห็นส่วนตัวใส่เข้าไปในคำเรียบเรียง ในช่วงนี้เป็นพระปฤชคนที่เรียบเรียงขึ้นมาแล้วก็เป็นอย่างมาเรื่อยๆ ศาสนาพุทธไปอยู่ในเมืองจีนก็ปี ๘๐๐ ปี ในเมืองจีนพระถังซำจั๋ง ก็ไป ๘๐๐ ปี กลับไปกลับมา แปลเป็นภาษาสิงหลบ้าง ภาษาต่างๆ บ้าง แปลภาษาไหนต่อไหนยุ่งกันไปหมด จึงวนกลับมาอยู่ที่ภาษาสิงหลอยู่ศรีลังกาตัวเองเป็นหลักใหญ่ แต่จากสิงหลแปลกลับมาเป็นบาลี ตอนนี้นำปฤชมาเขียนเป็นส่วนใหญ่ แล้วก็หมดยุคกันไป

ยุคต่อมาพวกกลุ่มอนุฎีกาเรียบเรียงใหม่อีกที มันมีการเปลี่ยนแปลงก็สมัยมาแล้ว อ่านไปปฏิบัติไป จะรู้ว่าตรงไหนเป็นอย่างไร พระไตรปิฎกฉบับปัจจุบันนี้คนที่เขียนขึ้นมา ก็เอาของเก่านั้นแหละเป็นหลักเขียน แต่ส่วนหนึ่งเป็นความเห็นของผู้เรียบเรียงขึ้นมาเสริมเข้าไปใหม่ อ่านปั้ปู้ทันที่ว่าตรงไหนที่คนยุคนี้เสริมความเห็นตัวเองเข้าไป การตีความหมาย การขยายความ แต่บาลียังมีอยู่ แต่การขยายความนี่เองเป็นตัวหลักที่ทำให้คนเข้าใจผิด เอาความเห็นตัวเองแทรกเข้าไปมากเลย ทำให้คนอื่นเขาเข้าใจผิดไปด้วย ถ้าเราศึกษาไม่ดีจะไม่รู้ว่าตรงไหนเป็นตรงไหน นี่คือเหตุผลที่ว่าอย่าเชื่อตามตำราหรือคัมภีร์ นี้พุทธพจน์ ไม่ใช่

หลวงพ่อกุหลุกคนเดียวนะ เราต้องคอยสังเกตดู และอย่าเชื่ออะไรง่ายๆ นี่ว่าหลักคำสอนที่พระพุทธเจ้าที่มีอยู่ในยุคนี้มีคนตีความหมายในหลักปฏิบัติของพระพุทธเจ้าไปหลายแง่คือเราไม่ต้องพูดเรื่องมหายานนะ เราพูดเรื่องเถรวาทด้วยกัน ตีกันไปอย่างไรบ้างภาคปฏิบัติ มีความเห็นในภาคปฏิบัติอย่างไรบ้าง พอรู้ๆ กันอยู่ แต่ก็ตัวใครตัวมัน หมูใครหมูมัน ต่างคนต่างตีต่างคนต่างปฏิบัติ ถ้าการตีความไปด้วยกันได้ดี ถ้าการตีความต่างจากผู้อื่น มันก็ดูเหมือนขวางๆ กันอยู่ ใครจะตีความแม่นยำกว่ากัน ส่วนมากคนจะไม่ค่อยตีความ ยกดันไปเลย หนังสือว่าอย่างไรก็ว่าอย่างไร เอาตามนั้น

ยกตัวอย่าง คำว่าวิปัสสนา ตีความดูสิ แตกต่างกันหลายจุดเหลือเกินทุกวันนี้ ตีความหมายว่าวิปัสสนาเอย วิปัสสนาญาณเอย เดี่ยวนี้ตีความหมายแยกทางกันมาก นี่คือลักษณะคนที่ยังไม่เห็นแต่ตีความไปก่อน เดี่ยวนี้ปุณฺณเราสามารถจะตีความพระนิพพานเขียนแปลนพระนิพพานให้กันดู ปฏิบัติจุดนี้เป็นอย่างนี้ๆ ไล่ไปถึงพระนิพพานไปเลย คนที่เขียนเองก็เลสร้อยแปดเต็มตัวอยู่นั้นแหละ เต็มหัวใจอยู่กิเลส แต่ก็มาเขียนทางไปพระนิพพานให้คนอ่านได้ ดูสิ ดูแล้วก็น่าขำน่าหัวเราะ แต่คนไม่รู้ก็เชื่อตาม

ไปอีก ความเห็นของคนแต่ละคนวางรูปแบบแผนผังเส้นทาง เป็นแผนที่พระนิพพาน เมืองพระนิพพาน หลายคนต่อหลายคน พาจัตตวัฑ์ไปพระนิพพาน อีกกลุ่มหนึ่งก็กลุ่มเถรวาทนี้แหละ ผู้จัตตวัฑ์ไปพระนิพพาน อีกกลุ่มหนึ่งก็ไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ไป กราบพระพุทธเจ้าเป็นหมู่ๆ ถวายข้าวให้พระพุทธเจ้าได้ บุญมาก มหาศาล ดุสิ มันขนาดนั้นนะคนเราทุกวันนี้

เลือกหอหน้าโค

การตีความของคนไปอย่างนั้น แต่ขรราวาสญาติโยมไม่รู้เรื่องอะไรเลย แต่เชื่อตามหัวหน้าโค หัวหน้าโคเป็นสิ่งสำคัญ เปรียบเทียบได้ว่าฝูงโคทั้งหลายกำลังแสวงหาหัวหน้าโค เพื่อจะให้หัวหน้าโคพาข้ามมหาสมุทรสุดสสารหรือว่าข้ามกระแสน้ำโลก แต่ฝูงโคทั้งหลายจะได้หัวหน้าโคตัวจริงหรือไม่ ถ้าได้ตัวจริงก็ปลอดภัยโชคดีไป ถ้าโชคร้ายได้หัวหน้าโคปลอมๆ ก็ยุ่งเลยทีนี้ กลุ่มโคทั้งหลายจะเอาตัวไหนเป็นหัวหน้าโคพาข้ามกระแส ถ้าโคตัวใดที่ข้ามกระแสมาก่อน เขาจะรู้จักวิธีการลัดเลาะตรงไหนที่เป็นเขตหิน ตรงไหนที่เป็นหาดทราย ตรงไหนที่เป็นแก่งกันดาร ปลายลามา จะเข้ น้ำวังวน หัวหน้าโคเขาชำนาญทาง เขาจะพาฝูงโคทั้งหลายลัดเลาะไปถึงฝั่งได้ หากได้หัวหน้าโคอย่างนี้ก็จะปลอดภัย แต่เรื่องแตกแถวไม่

รับรอง ถ้าแตกแถว จระเข้มันก็กินไป ถ้าไม่แตกแถวก็ถึงฝั่งด้วย
กันทั้งหมด เว้นแต่ตัวแตกแถวแหวกแนวไป ตัวนั้นไม่รับรอง

โคที่ไม่เคยข้ามกระแสน้ำมาก่อน อันนี้เสี่ยง แต่อยากพาฝูงโค
ข้ามกระแสน้ำเหมือนกัน แต่ตัวเองไม่เคยข้าม ไม่เคยรู้ว่าจุดไหน
ปลอดภัยที่สุด ไม่รู้แต่ก็อยากพาข้าม พอฝูงโคลงกระแสน้ำตาม
กันไป ลอยไปถึงไหน โชคดีหรือจึกใหม่ ไปชนปิงที่เดียว อะไรจะ
เกิดขึ้น ลอยไปผ่านปากจระเข้ อะไรจะเกิดขึ้นกับโคเหล่านั้น
หัวหน้าโคพาไปผ่านวังวน อะไรจะเกิดขึ้นอีก ทั้งหัวหน้าโคฝูงโค
ก็ลงไปด้วยกันละ เรียกร้อย นี่คือหัวหน้าโคเป็นหลักสำคัญ

แต่เราจะเลือกหัวหน้าโคถูกต้องตัวจริงหรือเปล่า เสี่ยงกันเอง
ก็แล้วกันยุคนี้ เสี่ยงหาเอา ถ้าได้หัวหน้าโคตัวจริงก็โชคดีไป ถ้า
ไม่จริงก็เอวังแล้วกัน เอวังเท่านั้นเอง ยุคนี้คือยุคเสี่ยง การปฏิบัติ
ต้องมีเหตุมีผล ไม่ใช่ว่าเป็นพระหัวโล้นห่มผ้าเหลืองแล้วจะดี
ทั้งหมด พระตัวจริงอยู่ตรงไหน เห็นหรือยังตัวจริงของพระ หัวโล้น
ห่มผ้าเหลืองเป็นรูปแบบของพระ แต่ไม่ใช่ตัวจริงนะ คือสมมติ
พระโดยสมมติยังไม่จริงร้อยเปอร์เซ็นต์ ตัวเต็มร้อยเปอร์เซ็นต์
อยู่ตรงไหนต้องหาให้เป็น เดียวนี้เราจะหาพระอรหันต์ ไปวิ่งเต้น
หาทั่วประเทศ หาพระอริยเจ้าพระอรหันต์ จะหาตัวจริง หาจาก

ใต้จรดเหนือ หากจากอีสานจรดภาคกลาง หากจากเมืองไทยถึง
อเมริกา เพื่อหาหัวหน้าโคตัวจริง แล้วเจอหรือยัง ก็ไม่แน่เจอไหม
เจอก็ไม่รู้อีกแหละ เสียงคูก็แล้วกัน มันจะเจอแบบหนีปากจระเข้
มาเจอเสือรีเปล่า อย่าแบบนั้น

การดูพระอรียเจ้า

การดูพระอรียเจ้าไม่ใช่ดูง่ายๆ ดูยาก ดูไม่รู้เรื่องเลย พระอรียเจ้าหรือปฤชน จะแบ่งได้ ๔ ประเภท

๑) น้ำลิกเงาลิก คือ ผู้มีคุณธรรมประจำใจ และมีกิริยามารยาทอันสวยงาม น่าเคารพ น่ากราบไหว้ การสำรวมกายวาจาเรียบร้อย นี่คือน้ำลิกเงาลิก นี่คือนิสิตในการดูพระอรียเจ้าด้วยจริง

๒) น้ำลิกเงาตื่น คือ เป็นพระอรียเจ้าตัวจริงเช่นเดียวกัน แต่เงาตื่น เงาหมายถึงอะไร หมายถึงเรื่องกิริยามารยาททางกายวาจาไม่สมบูรณ์แบบ ไม่ค่อยสำรวมดีเท่าไร อยากรู้อยากทำตามชอบใจ คือไม่สำรวม ไม่สวยไม่งาม แต่ใจท่านมีคุณธรรมอันนี้ก็ยังดูดี แต่คนทุกวันนี้ เขาดูพระอรียเจ้า เขาดูแต่กิริยา

มารยาทภายนอกเป็นหลัก ถ้ามารยาทดีทุกอย่างดีไปหมด เขา
ดูแค่นั้นเอง

๓) น้ำตื้นเงาลึก คือ คุณธรรมยังไม่มี แต่กิริยามารยาท
เรียบร้อย คือเงามันเรียบร้อย

๔) น้ำตื้นเงาตื้น คือ ทั้งไม่มีคุณธรรม ทั้งกิริยามารยาทไม่
ดีเลย ไม่สวยเลย

ทั้ง ๔ ข้อนี้มาแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม

กลุ่ม ๑ น้ำลึกเงาลึก กับน้ำตื้นเงาลึก เอา ๒ กลุ่มมาอยู่
ด้วยกันดูสิ จะเหมือนกันโดยกิริยามารยาท การสำรวมสงบจะ
ไม่แตกต่างกันเลย แต่จะมีองค์หนึ่งละที่เป็นพระอริยเจ้า องค์หนึ่ง
เป็นปุถุชน แต่มารยาทจะเหมือนกันเป๊ะเลย การสำรวมระมัดระวัง
เรียบร้อยจะเหมือนกันหมด ไม่แตกต่างกันเลย ทีนี้เราปุถุชนจะ
ดูอย่างไร ก็ไม่มีป้ายบอกเลย ไม่มีป้ายบอกหน้าว่า อันนี้พระอริยเจ้า
อันนี้พระปุถุชน ไม่ได้บอกอะไรเลย ดูยากมาก

กลุ่ม ๒ น้ำลึกเงาตื้น กับน้ำตื้นเงาตื้น เงาตื้นทั้งคู่ คือไม่
สำรวมทั้งคู่ โดยกิริยามารยาทก็ไม่สำรวมทั้งคู่ จะดูใครเป็น
พระอริยเจ้า ใครเป็นปุถุชน ก็ดูไม่รู้อีกล่ะ

นี่คือว่านิสัยของพระอริยเจ้าจะดีทั้งหมดโดยกิริยามารยาท

แล้วนั่นไม่ใช่เลย คือนิสยวาสนาบารมีผู้เป็นพระอริยเจ้า ไม่สามารถจะตัดนิสยเดิมได้ ดังตัวอย่างพระสารีบุตร ประวัตินั้นมีอยู่ กระโดดข้ามน้ำข้ามท่าข้ามบ่อจนพระอื่นไปฟ้องพระพุทธเจ้าว่า ทำตัวไม่เหมาะสมเลย ขนาดนั้น นี่ถือเป็นลักษณะเงาตีน มันเป็นอย่างนั่นเอง

การดูพระอริยเจ้าจะเอาเงามาดูมาพูดกันไม่ได้เลย คือเปลือกนอกเฉยๆ ที่จริงคือน้ำลึก นี่คือตัวสำคัญ ตัวนั้นใครจะมาประกาศละ ใครจะกล้าประกาศ เดียวนี้ใครจะมองหาพระอริยเจ้า จึงยากพอสมควร การแสวงหาหัวหน้าโคถึงได้ยาก หากถามว่า ยังมีอยู่หรือเปล่า มี แต่ใครจะบอกเล่าว่ามี โดยส่วนตัวหลงพ้อทูล ก็คิดว่ามีนั่นแหละ แต่ไม่รู้ตัวไหน คิดว่ามีในโลกนี้อยู่ไม่ขาด เพราะมีคำหนึ่งว่า “อิม จ สุภทฺท ภิกขุสมมา วิหเรยฺย อสุญฺโณ โลโก อรหนฺเตหิ อสฺส” แปลว่า “เมื่อใดยังมีพระผู้ทรงธรรมวินัย ปฏิบัติตามธรรมวินัยอยู่ เมื่อนั้นพระอริยเจ้าไม่ขาดจากโลก”

เดี๋ยวนี้มีหรือเปล่า มี มีพระผู้ทรงคุณธรรม ทรงธรรมทรงวินัย นี้อยู่ ปฏิบัติตามธรรมวินัยนี้อยู่ จึงเชื่อว่าในยุคนี้ยังมีพระอรหันต์ อยู่ แต่ไม่ทราบว่ายู่อเมริกาหรืออยู่เมืองไทย หรืออยู่ส่วนไหนก็ไม่รู้ แต่ต้องมีแน่ ให้เราทั้งหลายพากันหาเถอะ บางทีไปเจอของดี

เข้าเป็นโชคดีไป จะได้ไปตามหัวหน้าโคที่ข้ามฝั่งไปได้ง่ายๆ จะ
ได้หมดชาติหมดภพตลอดภัยไปเสียที่ไม่ต้องไปวังวน เจอจระเข้
ฆ่ากินเล่นเหมือนที่ผ่านๆ มา

U-Turn

พระอาจารย์ทูล ชิปปปณโณ

เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ถอดเทปจากพระธรรมเทศนาของพระอาจารย์ทูล ชิปปปณโณ อดีตเจ้าอาวาส วัดป่าบ้านค้อ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ณ ศูนย์ปฏิบัติธรรมเคพีวาย เมืองเรดวูดวอลเลย์ รัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา

ผู้จัดพิมพ์ : วัดซานฟรานธัมมาราม
ภาพปก : Tanawat Pisanuwongse

สงวนลิขสิทธิ์

ห้ามพิมพ์จำหน่าย คัดลอก และพิมพ์ซ้ำเนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ไปเผยแพร่ทางสื่อทุกชนิดโดยไม่ได้รับอนุญาต ผู้สนใจกรุณาติดต่อ

วัดซานฟรานธัมมาราม 2645 Lincoln Way, San Francisco, CA 94122
โทร. ๑-๔๑๕-๗๕๓-๐๘๕๗ • watsanfran.org • watsanfran@yahoo.com

วัดป่าบ้านค้อ หมู่ ๗ ต.เขื่อน้ำ อ.บ้านฝ้อ จ.อุดรธานี ๔๑๑๖๐
โทร. ๐๘๙-๔๑๖-๗๘๒๕ • watpabankoh.com • watpabankoh@gmail.com

ผู้สนใจอ่านหนังสือธรรมะและฟังบันทึกเสียงธรรมเทศนา
ของพระอาจารย์ทูล ขิปปปัญโญ สามารถดาวน์โหลดได้ที่

<http://watpabankoh.com>

<http://kpyusa.org>

<http://luangporthoon.net>

ผู้ใดมีความประสงค์จะสมทบทุนในการจัดพิมพ์หนังสือธรรมะ
กรุณาติดต่อ คุณโสรัถยา สุริย์จามร soratya@yahoo.com
ธนาคารกรุงเทพ บัญชีออมทรัพย์ เลขที่บัญชี 650-0-12774-8